

Årsrapport 2021

Arbetsmarknadsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen



HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.



Sammanfattande bedömning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2021. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att nämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet till stor del är förenligt med kommunfullmäktiges uppdrag och inriktning för verksamheten samt att lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, i allt väsentligt, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med gällande lagstiftning och god redovisningssed. Avvikelse finns rörande RKR:s rekommendation "R2 Intäkter".



1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av arbetsmarknadsnämnden 2021.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

I den årliga granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi, måluppfyllelse och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet. Utöver denna grundläggande granskning har också två fördjupade granskningar genomförts under året. Dels granskning av ekonomiskt stöd till föreningar och dels granskning av kränkande behandling och diskriminering inom vuxenutbildningen. Dessa sammanfattas i bilagor.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentlighet är högre än felaktighet som beror på misstag. Detta eftersom oegentlighet kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

Granskningsledare har varit Alexandra Lundgren vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.



2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens årsbokslut, verksamhetsberättelse, delårsbokslut samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Uppdrag och inriktning

Nämnden har uppdraget att vara möjliggörare för vuxna att komma i arbete. Under 2021 har nämnden haft inriktningen att fler invånare med ekonomiskt bistånd ska bli självförsörjande så snabbt som möjligt. Nämnden ska möta invånarna på olika sätt, med tydliga förväntningar och med ett tydligt arbetsfokus. Detta gäller även i stadsdelarna för att på så sätt bidra till ett mer integrerat och tryggt Helsingborg med livskvalitet för alla.

Nämndens årsbokslut visar att uppföljning av uppdrag och inriktning bland annat genomförs genom att nämnden följer utvecklingen av ett antal olika nyckeltal. Nyckeltal finns för verksamhetsområde Arbetsmarknad, Ekonomiskt bistånd och Vuxenutbildning. Nyckeltalen visar exempelvis att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd under året har minskat med 149 till 2 400 hushåll samt att den genomsnittliga bidragskostnaden har ökat från 9 198 kr/hushåll och månad till 9 402 kr/hushåll. I nämndens nyckeltal redovisas även att årsplatser inom gymnasial vuxenutbildning har ökat från 1 957 föregående år till 2 667 detta år.

Därutöver har nämnden upprättat en kvalitetsrapport för vuxenutbildningen 2020, godkänd av nämnden på sammanträdet i maj 2021. Att analysera kvaliteten av utbildningen är i enlighet med skollagen där det framgår att varje huvudman inom skolväsendet systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla verksamheten. Inom detta arbete begär förvaltningen bland annat in olika typer av redovisningar och analyser från de olika anordnarna, som exempelvis analys inom betyg och bedömning, analys av elevenkäter samt synpunkter och klagomål.

Lex Sarah

Nämnden har under 2021 haft 25 anmälningar enligt lex Sarah. Nämnden har enligt socialtjänstlagen en skyldighet att utreda rapporterade händelser om missförhållande eller påtagliga risker för missförhållande samt åtgärda dessa. Är missförhållandet allvarligt ska ärendet anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Inget av ovan nämnda ärenden har gått vidare till IVO. Fram till och med februari 2022 framgår av nämndens anmälnings- och delegeringsärende att 16 av dessa beslut efter utredning av lex Sarah hittills har anmälts till nämnd.

Skolinspektionen

Skolinspektionen har under 2021 genomfört en tematisk kvalitetsgranskning avseende vuxenutbildningen i Helsingborg. Granskningen har avsett det strategiska arbetet med lärares kompetensutveckling. Skolinspektionen har i denna kvalitetsgranskning fattat beslut med rekommendationer utan krav på redovisning. Resultatet visar bland annat att den kompetensutveckling som sker på den granskade skolan fokuserar på att



utveckla undervisningen och elevernas lärande samt att kompetensutvecklingen utgår från identifierade behov. Granskningen visar även att huvudmannen ger ekonomiska förutsättningar för kompetensutveckling. Skolinspektionen rekommenderar dock att ett utvecklingsarbete inleds inom skolans arbete med att formulera syfte och mål för kompetensutvecklingen, samt att utvärdera om och hur undervisningen har utvecklats. Därtill rekommenderar Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete inleds inom huvudmannens stöd till rektor i arbetet med lärares kompetensutveckling.

Vidare har nämnden haft en anmälan om missförhållande som Skolinspektionen mottagit 2021. Skolinspektionens bedömning av ärendet är att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder.

Särskilt uppdrag 2021

För 2020 beslutade fullmäktige att nämnden tillsammans med andra nämnder som är i behov av kompetensförsörjning skulle utreda hur en framtidsinriktad arbetsmarknadsinsats som tillgodoser bristyrken kan skapas. Insatsen skulle innefatta att personer under en begränsad tid skulle få anställningsstöd för att arbeta i en verksamhet med kompetensförsörjningsbehov och parallellt få utbildning som medför att personen blir anställningsbar hos förvaltningen efter avslutad insats. Uppdraget resulterade i arbetsmarknadsinsatsen Framstegsjobb. Målet med insatsen har varit att göra deltagarna anställningsbara i staden eller motivera och förbereda deltagarna för fortsatt utbildning som kan leda till anställning inom ett bristyrke. Fullmäktige beslutade den 26 januari 2021 att ge nämnden i fortsatt uppdrag att arbeta med insatsen Framstegsjobb och att totalt 10 mnkr ska finansieras genom att nämnden växlar kostnaden för försörjningsstödet mot lön. Resultatet visar att nämnden inte har kunnat arbeta med uppdraget som planerat 2021 till följd av pandemin. Revisionen har noterat att nämnden under året har växlat 1,2 mnkr av kostnaden av försörjningsstöd mot lön till totalt 21 invånare. Uppdraget har hittills inte redovisats till fullmäktige utan planeras göra detta under våren 2022. Fullmäktige har beslutat att nämnden även under 2022 ska arbeta med uppdraget.

Mål

Fullmäktige har beslutat om tre nämndspecifika mål för 2021;

- att minst 285 ungdomar med ekonomiskt bistånd ska gå till arbete eller studier under 2021
- att antalet invånare med ekonomiskt bistånd under 2021 ska minska till högst 3 000
- att antalet hushåll med barn med ekonomiskt bistånd under 2021 ska minska så att antalet barn blir högst 1 890

Nämnden redovisar att den uppnår målet att minst 285 ungdomar med ekonomiskt bistånd ska gå till arbete eller studier under 2021. Totalt har 298 ungdomar avslutats till arbete eller studier under året. Detta är en ökning med 11 personer jämfört med 2020.

Nämnden redovisar också att den uppnår målet om att antalet invånare med ekonomiskt bistånd under 2021 ska minska till högst 3 000. Antalet vuxna bidragsindivider uppgår till 2 890 i december 2021.

Därtill redovisar nämnden att den uppnår målet om att antalet hushåll med barn med ekonomiskt bistånd under 2021 ska minska så att antalet barn högst blir 1 890. Nämnden redovisar i december 2021 totalt 1 853 barn i hushåll med ekonomiskt bistånd.



Fördjupad granskning

Inom ramen för den årliga granskningen har också en granskning av kränkande behandling och diskriminering inom vuxenutbildningen genomförts. Granskningen visar att nämnden har ett ändamålsenligt arbete med att motverka kränkningar och diskrimineringar. En sammanfattning av granskningen framgår av bilaga 2.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer stadsrevisionen att nämndens verksamhetsmässiga resultat för 2021 i allt väsentligt är förenligt med de mål och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har lämnat tillfredsställande information om uppkomna mål- och verksamhetsavvikelser.

2.2 Ekonomiskt resultat

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2021:

Tabell: Ekonomiskt utfall

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2021	Internbudget 2021	Bokslut 2020
Kommunbidrag	622 136	622 136	581 343
Disposition av ackumulerat resultat	2 254	4 700	3 213
Intäkter	171 359	155 000	162 459
Summa intäkter	795 749	781 836	747 015
Utdelningskrav	0	0	0
Kostnader	-735 287	-781 836	-726 733
Summa kostnader	-735 287	-781 836	-726 733
RESULTAT	60 462	0	20 282

Nämnden redovisar ett överskott om 60,5 mnkr i förhållande till budget. I likhet med föregående år är resultatet framförallt hänförligt till att utbetalning av ekonomiskt bistånd är betydligt lägre än budgeterat. Nämnden har för året haft en budget om 330,9 mnkr för utbetalning av ekonomiskt bistånd och har vid årets slut redovisat en total kostnad om 270,8 mnkr. Detta är en positiv avvikelse med 60,1 mnkr.

Färre hushåll har fått bistånd men kostnaden per hushåll har ökat. Detta är en skillnad mot föregående år då genomsnittskostnaden per hushåll minskade något.

Nämnden har under 2021 haft ett uppdrag att växla ekonomiskt bistånd mot anställning och utbildning inom insatsen Framstegsjobb. Under året har denna insats haft en kostnad om 1,2 mnkr.



För förvaltningens övriga kostnadsställen visar resultatet ett överskott på verksamhetsområde Arbetsmarknad med 3,7 mnkr och på Gemensamma kostnader med 2,5 mnkr. Överskottet inom verksamhetsområde Arbetsmarknad beror på att förvaltningen inte har kunnat genomföra vissa insatser under pandemin, som exempelvis arbetsförmågebedömningar. Därtill har förvaltningen mottagit statsbidrag som har finansierat insatser förvaltning själv budgeterat för samt erhållit sjuklöneersättning från staten. Överskottet inom Gemensamma kostnader beror på lägre kostnader än budget för IT-utveckling och lokalomställning. Förvaltningen har därtill av eget kapital inte tagit i anspråk hela det budgeterade beloppet om 4,7 mnkr utan visar en avvikelse om 2,4 mnkr.

Verksamhetsområde Vuxenutbildning visar ett underskott om 2,5 mnkr. Resultatet beror att antalet årsplatser har ökat avseende teoretiska gymnasiekurser och yrkesutbildning samt färre antal årsplatser inom grundläggande nivå. Därtill beror resultatet på att kostnadsminskningen inom SFI-undervisningen blivit något lägre än budgeterat.

Övriga verksamheter visar endast mindre budgetavvikelser.

Revisionen konstaterar att nämnden i sitt årsbokslut har lämnat tillfredsställande information om uppkomna budgetavvikelser.

2.2 Investeringsverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2021:

Investeringar, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Bokslut 2020
Utgifter	2,3	4,0	8,4
Inkomster	0	0	0
Netto	2,3	4,0	8,4

Nämndens utfall för investeringsverksamheten är 1,7 mnkr lägre i förhållande till budget. I huvudsak består utgifterna för investeringarna av ombyggnation och förbättrande åtgärder i lokaler.

Vi noterar att nämnden, för året, håller sig inom tilldelad investeringsram samt att nämnden i sitt årsbokslut har lämnat tillräcklig information om genomförda investeringar.

2.3 Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Revisionen har i den årliga granskningen inte funnit något som visar att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med det av fullmäktige beslutade uppdraget.

Nämndens årsbokslut bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Stadsrevisionen bedömer att nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat för 2021 i allt väsentligt är förenligt med de mål och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.



3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionens granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. I samband med stadsrevisionens granskning av nämndens arbete med intern kontroll har två fördjupade granskningar genomförts. Dessa har avsett granskning av ekonomiskt stöd till föreningar samt granskning av kränkande behandling och diskriminering inom vuxenutbildningen. Dessa granskningar sammanfattas i bilagor.

Intern kontrollplan

Fullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll som tydliggör stadens organisation för detta samt hur uppföljning ska genomföras. Det är nämnden som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. I reglementet framgår att nämnden ska tillse att en organisation upprättas för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde samt att regler och anvisningar antas. I vår granskning av den interna kontrollen har noterats att nämnden har upprättat en sådan organisation. Förvaltningen har utformat en organisation som innefattar att samtliga fyra verksamhetsområden är involverade i arbetet med den interna kontrollen. Nämnden har inte antagit några regler eller anvisningar för den interna kontrollen. Dock finns sådana framtagna av staden vilka också används av förvaltningen.

Nämnden ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Vår granskning visar att en sådan plan har antagits den 18 februari 2021. Planen innehåller 12 granskningspunkter. Detta är tre fler än planen 2020. Fyra punkter från planen 2020 har tagits bort och ersatts med sju nya. Granskningsområden väljs ut med utgångspunkt från den riskanalys nämnd och förvaltning genomför. Prioriteringen av granskningsområden utförs av förvaltningens ledningsgrupp.

Vidare är nämnden skyldig att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Resultatet av uppföljning av den interna kontrollen med utgångspunkt från antagen plan ska löpande rapporteras till nämnden. I revisionens granskning har noterats att nämnden har en löpande uppföljning. Förvaltningen återrapporterar resultatet av den interna kontrollen två gånger om året. Delårsrapporteringen delgavs nämnden den 23 september 2021 och den slutliga rapporteringen delgavs nämnden den 17 februari 2022. Vid delårsrapporteringen framgick fyra kännbara resultat. Vi har noterat att nämnden för samtliga kännbara resultat har beslutat om åtgärder. Årsresultatet för intern kontroll visar på kännbart resultat för samma granskningspunkter som vid delårsrapporteringen. Inga allvarliga resultat har rapporterats. Av årsresultatet framgår att nämnden fortsatt arbetar med åtgärder för att förbättra processerna.

Föreningsstöd

Inom ramen för den årliga granskningen har också en granskning av ekonomiskt stöd till föreningar genomförts. Granskningen visar att nämnden har en tillräcklig intern kontroll i denna process. I granskningen noterades dock att det fanns möjlighet att förbättra sin interna kontroll gällande anmälan av delegationsbeslut till nämnden. Detta till följd av att förvaltningen inte hade anmält beslut i enlighet med gällande delegeringsordning om ekonomiskt stöd till föreningar. Efter granskningens genomförande har vi noterat att förvaltningen numera anmäler delegationsbeslut till nämnden. En mer utförlig sammanfattning av granskningen redovisas i bilaga 1.



Kränkande behandling och diskriminering

Inom ramen för den årliga granskningen har också en granskning av kränkande behandling och diskriminering inom vuxenutbildningen genomförts. Granskningen visar att nämnden har en tillräcklig intern kontroll inom arbetet med att motverka kränkningar och diskrimineringar. En sammanfattning av granskningen framgår av bilaga 2.

Uppföljningar

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljning av en tidigare granskning rörande "Uppföljning av privata utförare". Vi har noterat att nämnden har arbetat med att utveckla sin kontroll i enlighet med revisionens synpunkter avseende uppföljning av leverantörens ekonomiska villkor. Förvaltningen genomförde hösten 2020 en uppföljning av de privata utförarnas ekonomiska villkor genom att begära in underlag från dessa. Från 2021 genomförs uppföljningen med hjälp av IT-stöd som förvaltningen har.

3.1 Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionen bedömer att nämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Nämnden genomför årliga riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden har i sin interna kontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av kontrollerna har dokumenterats.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen vara tillräcklig.



4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Granskningen av bokslutet har i huvudsak inriktats på:

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av årsbokslut inriktning, mål och ekonomi/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Vid granskningen har noterats att nämnden inte tillämpat den från 2019 uppdaterade rekommendationen från Rådet för kommunal redovisnings (RKR) "R2 Intäkter". Avvikelsen gäller schablonersättning som betalats ut av Migrationsverket. För dessa medel föreligger ingen återrapporteringsplikt eller återbetalningskrav. När det inte föreligger några villkor ska bidraget intäktsredovisas så fort det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla staden. I detta fall bedöms det vara när staden erhållit kostnadsersättningen från Migrationsverket. Kostnadsersättningen ska följaktligen intäktsföras i samband med erhållandet. Nämnden har istället skuldfört inbetalningarna från Migrationsverket. Om bidraget hanterats korrekt skulle nämndens resultat varit 23,6 mnkr bättre. En stadsövergripande avstämning har skett och redovisningen kommer justeras 2022.

I övrigt har endast mindre avvikelser noterats. Dessa har hanterats direkt med förvaltningen.

4.1 Sammanfattande bedömning av räkenskaper

Sammantaget bedömer stadsrevisionen att räkenskaperna, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Avvikelse har dock noterats vad gäller redovisning av statsbidrag.



BILAGA 1

Granskning av ekonomiskt stöd till föreningar

Bakgrund

Helsingborgs stad betalar ut ekonomiskt stöd till föreningslivet. Inom staden är det ett antal olika nämnder som har ett liknande ansvar gällande denna typ av stöd. Arbetsmarknadsnämnden beviljar ekonomiskt stöd till föreningar vars verksamhet bidrar till att bryta isolering, främja språkutveckling, öka invånarens nätverk och bidra till stadsdelsutveckling. Föreningen som mottar stöd ska ha en verksamhet som stöttar invånare att inkluderas i samhället och nå egenförsörjning. Under 2020 betalade nämnden ut ungefär 1,3 mnkr i föreningsstöd. För att beviljas stöd måste aktörerna uppfylla vissa krav och leva upp till särskilda bestämmelser. Brister nämndens interna kontroll finns en risk att medel inte används ändamålsenligt.

Syfte

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid utbetalning av föreningsstöd. I granskningen har följande revisionsfrågor blivit besvarade:

- Finns ändamålsenliga riktlinjer och rutiner?
- Utförs tillräcklig kontroll av ansökningar av stöd?
- Utförs tillräcklig uppföljning av utbetalt stöd?

Granskningens resultat

Staden har en lokal överenskommelse med föreningslivet vilken kommunfullmäktige har antagit 13 juni 2017 (§103). Överenskommelsen tydliggör hur föreningslivet och staden ska förhålla sig till varandra. En del av överenskommelsen har inneburit att staden har arbetat med en översyn av föreningsstöden. Översynen har bland annat resulterat i gemensamma villkor som ska gälla för föreningar som ansöker om stöd samt att staden har skapat "en väg in" för de som ansöker. De gemensamma villkoren är antagna av kommunfullmäktige 26 november 2019 (§178) och började gälla 1 januari 2020. "En väg in" innebär att alla föreningar ansöker på samma ställe vilket beräknas vara fullt igång i mars 2022.

Förvaltningen har en process för att hantera inkomna ansökningar och för att granska dessa innan beslut om föreningsstöd fattas. I granskningen har vi noterat att förvaltningen har en dokumenterad riktlinje för ansökan om föreningsstöd. Riktlinjen är inte antagen av nämnden. Riktlinjen är dock inte fullt ut harmoniserad i enlighet med fullmäktiges beslut om gemensamma villkor. Därav bedömer revisionen att det kan föreligga en risk att nämnden inte har en tillräcklig kontroll att samtliga villkor följs upp innan en förening beviljas stöd.

Föreningar ansöker om stöd löpande under året och kan beviljas stöd för ett år i taget. Förvaltningen granskar och handlägger alla ansökningar och förbereder ärendena inför



beredning i en så kallad beredningsgrupp. Beredningsgruppen har till uppgift att bereda alla inkomna ansökningar. Förvaltningen kontrollerar och utreder att ansökningarna uppfyller de krav som är formulerade i förvaltningens riktlinje. Exempelvis kontrolleras stadgar och medlemslistor. I våra stickprov har vi noterat att handlingar som ska bifogas ansökningarna i stort också finns bifogade. Mandat att lämna förslag till beslut har två av tjänstepersonerna i beredningsgruppen. Beslut fattas sedan i enlighet med delegeringsordningen utav en av verksamhetscheferna på förvaltningen. Besluten dokumenteras och signeras. Beslut som fattas på delegation ska också anmälas till nämnd. I våra stickprov noterade vi att så inte hade gjorts och rekommenderar därför nämnden att se över denna rutin. I granskningen noterade vi dessutom att dokumentationen i besluten med fördel kan tydliggöras eftersom det i ett par fall har varit svårt att följa beslutsgången.

Efter granskningens genomförande har vi noterat att förvaltningen numera anmäler delegationsbeslut till nämnden.

I förvaltningens riktlinje framgår att förvaltningen ska utvärdera föreningarnas verksamhet och aktiviteter för att säkerställa att stödet har använts som planerat. I granskningen har vi noterat att detta genomförs genom dialoger och verksamhetsbesök. Verksamhetsbesök genomförs varje år i samtliga föreningar som har fått stöd. Uppföljningen dokumenteras om något av vikt har noterats. I våra stickprov har vi tagit del av dokumentation för ett antal föreningar och i samtlig dokumentation finns noteringar om att någon form av uppföljning har genomförts.

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning i denna granskning är att arbetsmarknadsnämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid utbetalning av föreningsstöd. Dock har noterats att riktlinjen inte fullt ut är harmoniserad i enlighet med fullmäktiges beslut om gemensamma villkor.



BILAGA 2

Granskning av kränkande behandling och diskriminering inom vuxenutbildningen

Bakgrund

Skollag samt diskrimineringslag ställer höga krav på att huvudmannen inom verksamhet som regleras av skollagen ska se till att det finns ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering av elever. Huvudmannen har också ett ansvar för att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling och diskriminering. Revisorerna har under 2021 beslutat genomföra en fördjupad granskning av arbetsmarknadsnämndens arbete med att motverka kränkande behandling och diskriminering av elever inom vuxenutbildningen.

Syfte

Syftet med granskningen har varit att bedöma om arbetsmarknadsnämnden har ett ändamålsenligt arbete med att motverka kränkande behandling och diskriminering av elever enligt gällande lagstiftning. I granskningen har följande revisionsfrågor blivit besvarade:

- Har nämnden säkerställt att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling?
- Har nämnden säkerställt att verksamheterna upprättar en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever?
- Har nämnden säkerställt att personalen, som får kännedom om att ett barn eller en elev blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler till rektor?
- Har nämnden säkerställt att rektor, som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler till huvudmannen?

Revisionskriterier

Revisionskriterierna för denna granskning har varit:

- Kommunallag (2017:725) 6 kap. 6§, KL

Av paragrafen framgår att nämnderna inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. De ska även följa bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

- Skollag (2010:800) 6 kap, SL

Sjätte kapitlet i skollagen har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Det framgår att bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen. Av 6 kapitlets 4 §



framgår att reglerna i detta kapitel är tvingande. Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör skyldigheterna som anges i kapitlet när den handlar i tjänsten, enligt 6:5.

- Diskrimineringslag (2008:567) 1 kap 1§, 2 kap 5-7§§ 3 kap 1-3, 15-16, 18, 19,20§§, DiskrL

Enligt 1 kap 1 § har denna lag till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

- Tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut

Granskningens resultat

Inledning

Vuxenutbildningen i Helsingborg omfattar kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, Komvux som särskild utbildning (Lärvux), utbildning i svenska för invandrare (SFI) och yrkeshögskola. Utbildningen bedrivs i egen regi och av privata utförare. Hittills i år är det cirka 3 500 elever inom vuxenutbildningen i Helsingborgs stad, varav ca 1 000 i egen regi. Under 2020 var det cirka 8 500 elever inom vuxenutbildningen i Helsingborgs stad, varav 2 300 i egen regi. Arbetsmarknadsnämnden är huvudman för vuxenutbildningen i Helsingborgs stad. Rektorer inom vuxenutbildningen är ansvariga för arbetet med kränkande behandling och diskriminering. Varje år ska verksamheterna skicka in sin plan mot kränkande behandling till förvaltningen. För åren 2019-2020 har arbetsmarknadsnämnden haft ett anmält ärende om kränkande behandling.

Definition av kränkande behandling

Skolverket definierar kränkande behandling som ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara en fråga om kränkande behandling enligt skollagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet.

Förebyggande åtgärder

Enligt lagstiftningen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap 7 § SL).

En del av det förebyggande arbetet består av att en grupp bestående av representant från huvudman, studieteamet och lärvux träffas årligen och för diskussioner. Gruppen läser samtliga anordnares planer mot kränkande behandling. Som ett led i det förebyggande arbetet har personalen i verksamheten som drivs i egen regi gått utbildningen "Det globala klassrummet". Inom vuxenutbildningen genomförs enkäter och diskussioner med eleverna om ordningsregler samt diskussioner om vad som är en kränkning och diskriminering. Förvaltningen har även tagit fram en plan mot likabehandling på olika språk samt symbolsatt planen på svenska. Planerna finns på stadens hemsida.



Förvaltningen arbetar med förebyggande åtgärder. Åtgärder finns på vuxenutbildningen samt i form av information på hemsidorna.

Plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling

Enligt 6 kap 8 § SL och 3 kap 20 § DiskrL ska huvudmannen varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Arbetsmarknadsförvaltningen har upprättat dokumentet *direktiv vid upprättande/revidering av plan mot kränkande behandling 2021*. Av dokumentet framgår att samtliga vuxenutbildningsanordnare ska upprätta/revidera sin plan mot kränkande behandling senast den 9 april 2021.

Planerna mot kränkande behandling har inkommit till arbetsmarknadsförvaltningen. I vår dokumentanalys kan vi konstatera att en plan saknar vilka av åtgärderna som avses påbörjas eller genomföras under året. Även redogörelse över hur åtgärderna för året innan har genomförts saknas.

Arbetsmarknadsförvaltningen är huvudman för vuxenutbildningen som bedrivs både i egen regi och av privata utförare. Förvaltningen har ansvar för att säkerställa att samtliga har en plan mot kränkande behandling. Vi kan konstatera att förvaltningen säkerställer att de får in planerna. Vi har tagit stickprov på tre planer och stämt av med förvaltningen att de fått in samtliga planer mot kränkande behandling.

En plan saknar två av de tre kraven som lagen ställer. Planen saknar vilka av åtgärderna som avses påbörjas eller genomföras under året. Även redogörelse över hur åtgärderna för året innan har genomförts saknas.

Anmäler personal till rektor och huvudman

Av 6 kap 10 § SL framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Arbetsmarknadsförvaltningen har inte något IT-system för anmälningarna om kränkande behandling och diskriminering. Dokumentation sker på framtagna blanketter. Anmälan om kränkande behandling ska i första hand göras till lärare, pedagog eller annan personal på respektive skola. I andra hand kontaktas rektor för utbildningen. Rektor är skyldig att anmäla alla fall av kränkande behandling till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten gäller även vid misstanke om kränkande behandling. I likabehandlingsplanen mot kränkande behandling för vuxenutbildningen i Helsingborgs stad framgår att anmälan görs i två steg.

I vår genomgång av planerna mot kränkande behandling inom vuxenutbildningen framgår att en plan saknar information om att anmälan ska skickas till huvudman. I en plan står det endast att anmälan ska skickas med mejl till arbetsmarknadsnämnden.



Vi har tagit del av tre enkätresultat (kvalitetsenkät våren 2020 för vuxenutbildning Komvux, gymnasial vuxenutbildning samt SFI/SVA grund) som har besvarats av totalt 2 248 elever inom vuxenutbildningen. Enkätresultatet visar att 97 personer upplevde sig utsatta för diskriminering av annan elev. Av enkäten framgår även att 452 personer inte vet var de ska vända sig för klagomål.

Planerna mot kränkande behandling inom vuxenutbildningen ger olika information om hur man anmäler ett ärende. I en plan har noterats att det inte framgår att anmälan ska gå till huvudman. I en annan saknas informationen att blanketten ska skickas med brev till förvaltningen.

För åren 2019-2020 har arbetsmarknadsnämnden haft ett anmält ärende om kränkande behandling. Enkätresultatet visar att 97 personer upplevde sig utsatta för kränkande behandling och diskriminering av annan elev. Diskrepansen mellan antal anmälningar av kränkande behandling och upplevda kränkningar kan vara en indikation på att allt inte anmäls.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsförvaltningen är huvudman för vuxenutbildningen i Helsingborg som bedrivs både i egen regi och av privata utförare. Förvaltningen har ansvar för att säkerställa att samtliga har planer mot kränkande behandling. Av granskningen kan vi konstatera att förvaltningen tar del av dessa planer. Av tre stickprov uppfyller ett inte lagkraven.

Planerna mot kränkande behandling ger delvis olika information om hur man anmäler ett ärende.

För åren 2019-2020 har arbetsmarknadsnämnden haft ett anmält ärende om kränkande behandling. Enkäten som besvaras av elever inom vuxenutbildningen visar att 97 personer upplevde sig utsatta för kränkande behandling och diskriminering av annan elev. Diskrepansen mellan antal anmälningar av kränkande behandling och upplevda kränkningar kan vara en indikation på att allt inte anmäls.



BILAGA 3

Bedömningsskala

Områdena intern kontroll, verksamhet och ekonomi bedöms enligt följande bedömningsskala:

Tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.

Inte helt tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.

Inte tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande: Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller inte rättvisande.

